

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XX. Qualiter se gerere debeant Incipientes tempore affluentis gratia
& consolationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Primo igitur pugnat fides, & dicit: Toxica est ista voluptas, atque mortifera, ne biberis eam. Deinde terror obicit tremendum DEI iudicium, & gladium extrema sententia, omniaque infernalia supplicia. Tertio pugnat spes, & dicit: Quid enim mihi est in celo gaudiorum? supple, & tu caro nequissima quid mihi offers super terram? non dimito gaudia illa perpetua ac purissima, pro hac quam offers mihi spicissima & falsissima & brevissima voluptate. Deinde pugnat charitas, & dicit: Charum habeo Deum meum, tam vili pretio nec me, nec ipsum vendam, gratiam eius diligo, non ipsum pro te, o nequissima voluptas, offendam. Deinde castitas: Ne labores in vanum, eo utique mihi placet puritas & candor meus, ut omnia iniquinamenta tua, tamquam mortem detest. Deinde castitas spiritus: An ne quis quia cum Regre regum contaxi maritionum in Baptismo nullo modo illud polluam vel infringam. Deinde pugnat fortitudo, & dicit: Nec vires habes, nec armata contra me, ferum & ignem paratus sum pari, & tu me pulvinaribus tentas obtuleris? Deinde magnanimitas, & dicit: Tu quae es, aur quam eris, ut me audeas provocare? Posthac iustitia pugnat, & dicit: Ad faciem & prodicionem me invitans, non te audio: fidei mea commissa est mulier ista, custos eius esse debeo, non proditor. Deinde sanctitas: Vesta mulier templum DEI est in Baptismo consecrata, & imago DEI viva & sancta: abit ut illud violenter polliuam. Postmodum sapientia, An ne quis, inquit, quia ego propterea palam condidum & gultus spiritualis mundui? & tu apponis feculentiam luxuriae comedendam? An ne scis indignationem stomachi spiritualis in quos sum, qui nec modicum se inquinari sustinere potest, quin illud per confessionem statim evomam? Ego sum illa, in quam nihil inquinatum incurrit, sicut legitur Sapientia 6.

CAPUT XIX.

Quae sunt potissimum observanda ab Incipientibus, ne illis aberrare contingat in via hac supernaturali, tam tempore consolationis quam desolationis.

Quare sunt in via spirituali, quibus instructionibus aliquia opus est, maxime longi Incipientes, & viam purgativam supernaturalem ingressi; tum quia inexercitatos habent sensus, & a viuis & passionibus nondum purgatos; tum etiam, quia nunc sensibili delectatione exuberant es, nunc delatione, derelictione, aliique temptationibus sumopere oppresi, jam ad celos uisque gioriosi ascendunt, nunc ad abyssos uisque mitem & delos lati descendunt: nunc igne calidores ferventioresque videntur, nunc gelido frigidiores inventur. Quia spiritualium humorum inqualitate et maximo in periculo versantur. Unde si ut praeterea aliquis magistrus spiritualis disceret, nisi aberrare vellit, regi debeant. Quare non erit abs te, eis fatigares aliquas tradere instructiones. Sed quia in Incipientibus duplex est status maximus inter se diversus, debet attendi primus, cum infelixus divinitate grata illis praesens est, celestisq; tote irrigantur; secundus, quando devotionis gratia a DEO omnino eis subtrahitur, ac inopes & delatos variis demonum tentacionibus impugnantur. Igitur ju-

x: a hunc duplarem statum, quid in unoquoque ab incipientibus præstandum sit, edocere conabimur. Incipiemus autem à tempore visitationis divinae.

CAPUT XX.

Qualiter se gerere debeant Incipientes tempore affluentiis gratia & consolationis.

Sicut temporanea ac terrena felicitas mundana vid. Tom. 7. Librum 7. sed. 2. etiam ex se bona & a DEO sit, (principales viri cap. 14. & multis soler expone periculis. *Prospexit studiorum*, inquit Sapiens Prov. 1 occidit eos. Quare hoc tempore singulari opus est discernere, quam impossibile feri est inventare in spirituali ratione. A nimadvertisit diligenter, si perire non desiderat, ea quæ sequuntur.

Primùm fore debet, ad conservandam gratiam nullatenus aequaliter juvari posse, quam DEI tempore, ut sanctus Bernardus Serm. 50. in Cantic. prudenter scripsit: In veritate didici, nihil aequaliter esse ad gratiam promerendam, retinendam, reciprandam; quam si omnitem tempore cor tuum DEO inventari non alium sapere, sed timere. Beatus homo, qui semper eis pavidius. Time ergo cum arriserit gratia, time cum adverterit, time cum denud revertetur. hoc est semper pavidiun esse. Succeedant vicissim tibi in anima tres isti timores, secundum quod gratia vel adest dignatur, vel offensa recedere, seu iterum placat a redire sentietur. Cum adest, time ne non dignè operis ex ea. Vide et inquit Apostolus, ne invacuum gratiam DEI recipias. Quod si recesserit? an multa magis tunc timendum? Plene multi magis, quia ubi defuit tibi gratia, defuit tu. Time ergo subtiliter gratiam tamquam mox casum, time & contremiscere, DEO tibi ut sensu, ut avo time, quia reliquerit te custodia tua. Quapropter quando a DEO benignè visita: ir, quando tranquilla & terrena sunt omnia, quando sensibili amore & dulcedine videris plenus, nullo pacto tibi placeas, nulla ratione inepti laetitia, aut petulatio securitatis te tradas, sed potius in timore sancte continet ipsum, ac metu divinae grante ac pierati, non rite diligentia, neque tuis meritis ac laboribus tribus, paratus jugiter recipere tribulationem inopiamque spirituali, ubi Dominus eam ad te redire voluerit.

Secundū, Careat, ne in gratia aut amore sensibili, aut aliis donis ipsius DEI, proprium comodum, utilitatem, aut dulcedinem querat: careat iterum, ne abutatur eis ad suam oblectacionem, quin postea omnibus donis renunciens, hoc tantum desideret, ut in se fiat DEI rectissima voluntas. Quare instar apis argomentorum, circumversationis & considerationis alis super omnia dona dilecti, atque discretionis aculeo sic singulas suavitates divine consolationis delibera atque gustare debet; in nullo donec moras contrahat quiescendo, sed potius ex quolibet materiam affusat spiritualis mellis, hoc est, spiritualis laudis & gratiarum actionis. Curabitque deinde omnem proprietatem sue voluntatis tam plenè in divinū beneplacitum resignare, ut nullam aliam in se voluntatem sensias quam divinam.

Quare quādū istam abnegationem & resignationem propriæ voluntatis non senserit, habeat pro comperto, se viam spirituali non inchoate.

aff. Nec facilè debet arbitrari se aliquam sanctitatem, cùm sensibili devotione dotatur, fuisse consecutum; nam gravissimorum vitorum, ut supra retulimus, ea est certa sententia, multas affectiones & sensiones plerisque in homine infusare, quæ magnæ ab aliquibus reputantur, cùm verè nihil aliud sint, quam innati appetitus naturæ, aut voluntatis propriæ, aut dulcedinis falsæ à dæmonie immisæ, vel ex propria apprehensione & complexione sua ortæ. Præsertim vero infra quadragesimum annum natura multum instabilis, inconstans, & affectuosa à multis viris experientia conspicui judicatur, quæ rareris leipsum frequenter in omnibus exercitiis, commodum vis delicit spiritu alis faboris, & oblationis, vel solatii, ipsa adhuc natura ignorantæ; & ubi homo putat spiritualem vitam fovere, propriam cum volupitate pascit naturam.

Tertiò, Semper paratus sit carere consolationibus istis, quibus à DEO tantopere recreatur: est enim hæc resignatio in hoc afflictionæ statu præ oculis semper habenda, præferendaque est DEI voluntas, sive det sive auferat, omnibus aliis donis, & DEUS magis quam donum diligendus; alias servula mercenaria, non filia liberalis existimat. Hoc autem signo poterit manifestè colligere, an sponsa Christi pudica, an mercenaria ancilla debeat judicari; si sublata ei illa suavitate sensibili, mox ipsa tota amarulata, tota indignabunda, tota turbulenta, impatiens; tota, pietatis studia deferat, timorisq; & pudoris habens excusis se propterea externis consolationibus tradat, videlicet si DEUS eam oblectare vult, DEO servit; si minùs, ab eo recedit. Anima vero fidelis, sive DEUS infundat internam suavitatem, sive non, tranquilla permanet, hilariter suo spacio famulatur, fidelicet ei adhæret, confitente cum diligit, magis optat voluntatem DEI fieri, quam suam. Sciat præterea nullum esse perfectiorum & excellentiorem resignationem, quam in sui derelictione esse resignatam, perfectamq; vitam non in eo potissimum sicutam esse, ut consolationibus abundet, sed ut voluntatem suam divinæ permittat ac resignet voluntati, tam in amaris quam dulcibus, tam in prosperis quam adversis.

Quartò, Divina gratia influxu ita satisfacere curer, ut vires corporales minimè lœdatur: admodum enim periculosa est spiritualis ingluvies, quæ d. Iudee gratia oblectatus, spiritum in tempestivè sole perurgere ad maiorem fervorem, quam corporales vites ferre possunt, ut latius in superioribus adnotavimus. Diliceret igitur se gerat, discretionis ubique regula servata; nec enim expedit, ut quæcumque bona alios fecisse legis, vel audiatur, ea tu mos nulla infirmataris tua habita ratione, facias: disce gratiam tibi donatam humilietur sublequi, nō autem impatienter præcedere, neque coneris mentem illuc cum effreni impetu impellere, quod nondum concidere permititur; neque ad ea præstanda violenter ipse perurgeas, quæ virtutem corporis, aut animi tui superari; sed potius placide amori & divino influxu inservire conaberis: si fuerit enim utile, ut ad sublimitatem theoriae celestis pervenias, ipsa DEI gratia melius ede te ducet, quam tuus violentius conatus ac labor.

Quintò, memor sit, veram perfectionem nō in perceptione magnæ dulcedinis, nec in consolationium affluentia consistere, sed potius sicutam esse in vera justitia ac mandatorū DEI observatione, &

ut quis se & omnia pro DEI amore relinquat atque mortificet, & voluntatem propriam in voluntatem DEI integrè transfundat. Ad veram igitur perfectionem, integra mortificatione atque religatione petvenitur. Nonnulli se perinde purant, quando sensibili consolatione privantur, & rursus se lanctos, Deoq; acceptissimos esse credunt, quæ do illam accipiunt; sed falluntur & errant: pleisque enim DEUS ibi per gratiam suam maximè adest, ubi minimè tentatur: & ubi maximè tentatur, sacerdoti procul adest. Quare non raro melior est homini ariditas cordis, q; à profundiissima abundantia suavitatis. Cetera sanctitas & devoio essentialis, est æqualis illa animi promptitudo, qua quis paratus est servire DEO non minus in adversis, quam in prosperis.

Sexto, Divina gratia abundantiam ad suipius mortificationem, ad omnium virtutum exercitationem dirigit, nec ita sit devotione illa absortus, ut vita activa ac misericordie operibus non studet, nam apis quando in floribus quiescit, neque mel neque ceram conficit: param enim juvat per consolationem divinæ visitationis concipere, nisi etiam partus sequatur.

Septimò, Maximi momenti esse sciat ad spiritus prof. & cœlum, arcana cordis ac finis animæ omnes Confessori aut Patri spirituali manifestare: nam, ut optimè Richardus in Cant. cap. 39. scribit, docent aliqui falsa sub specie Religionis, Demones quoque in corde suggestur falsani nostritionis, & falsam intelligentiam pro luce veritatis. Interventus quippe aliqui arcum Scripturae, & parant sagittas suas in pharetra sua, ut sagitta sua sagittent in obscuro rectos corde, & que Dominus perfect, id est, perfectè fecit, & per Doctores exposuit, destruunt, & ad suum errorem inflent. Damones etiā quædam subtilia & quædam revelationes in aliquibus operantur, & item quædam nova & insolita, que curiosi & simplices mirantur & venerantur. Bonorum igitur rectis est & sana intelligentia, formantur opera sicut ex corde procedit vita. Rectos gressus pedibus suis faciunt, quia cuncta cum consilio faciunt; & non solam peccata sua, sed etiam occultas suggestiones cordum confessione exponunt. Non enim potest errare, qui cum consilio vivit; nec ab inimico decipi, qui suggestiones eius detegit. Quibus subscrifit Callianus Col. 2. cap. 1. dum inquit: Nullo namque alio virio tam præcipitem diabolus Monachum perturabit ac perdurat ad mortem, quam cum, negligens consilium servorum, suo iudicio persuaserit, distinctione confidere. Quare omnino institutis cura omnibus, sed maximè incipientibus est necessaria, ad præcavendas & cœludendas satanæ insidias.

Octavò, Ne nimio zelo animarum feratur, ne forte volens alios lucrari, seipsum interimat. Concha prius fuit, ut postea canalis gerat officium. Nam imperficius ut venerabilis scribit Richardus c. 8. in Can., quæcumque non habet nisi parum olei charitatis, quo ipse tantum ungatur, & nondum per nativa dona gratia solidari meruit, non velit exterriri implicari, ne curarum facultarium est & humane conversationis & mutabilitatis vento contingat eā ab eo exiguo quod accepte exsuccari. Exterior enim occupatio imperficiens citè immutat & deject, quia musca morientes, id est, cogitationis mundane, perdunt suave unguentum gratie minus in animis fundata. Capit ergo abundare prius sibi, ut sic posset alius infundere: hoc oleo ruit prius inungi, quam ungere; de pleno fundere, quam effundere; fluere, quam effluer. Qui enim indeferet alius prodeesse capit, & ante tempus effundet, semper

inops & a grata vacua manet, & profectum suum impedit, & aliis minus proficit. Non vult itaque prudens anima à quiete & silentio, quo se in iustitia excusat, evocari, quia cultus iustitiae silentium requirit, donec cultus iste ad fructum & maturitatem perveniat videlicet, donec perfectè prosector, & donec induxit virtute ex alto residere staderet in civitate, id est inter claustra conscientiae.

Nonò, Donum acceptum non intempestivè apud se magnificat, neque de eo apud alios passim loqui gestat, (divulgare tamen illud vere secundè humilitate q; poterit, si utilitas spiritualis vel necessitas exigerit;) quin potius cogitationem tuam ab ipso dono tunc averte, perinde ac si nihil accepisses, Deoq; intende. Si illud exactius apud temeritatem expendere vis, ad hoc solum expende, ut & DEI erga te pietatem, & tuam erga DEUM ingratitudinem melius animadvertis. Quod DEI est, totum DEO tribue, & gratias esto; tibi vero nihil adscriptus præter peccatum. Agnosce te servum eile inutilium, indignumq; omni folatio & gratias ut quanto magis proficit, tanto magis humilieris: sola enim humilitas officiet, ut bona que in te sunt, integræ in te permaneant. Sanè affectus illi sensibili amore ac dulcedine pleni, quamvis preclata figura ferè sint, non tamè indubitate indicia salutis judicari debent, nisi Spiritus sanctus revelaverit. Nonnumquam enim iunt affectiones naturales magis quam divinas, & in eo etiam co; de, quod à DEO alienissimum est, gigni possunt. Quare nobis ipsi semper viles ceteri, & in exercitu nostro em & sanctam spem navigare debemus, quādū in fluctibus vita presentis versamur.

Decimò, Amabilem vitam & passionem Domini nostri JESU Christi tamquam preciosissimam margaritam in scutio pectoris sui semper recomitam habeat. Attendant autem ipsum Christum, non ut hominem parum, sed ut DEUM & omninem. Quid si ad subtiliorem divinitatis contemplationem adscendere non possit, libenter ad humanitatem recurrat, exercens se in reordinatione & compunctione eorum, quæ ipse fecit ac pertulit pro nobis, imaginationem tamen nimis pressam & vehementem nō habeat, ne caput nimis lœdatur. Domino DEO suo pro se passo medullitus comparatur. Ceterum, non facia: quod plerique facere sole, qui cum magna quadē fornicatos devonone, dulcedineq; ac lacrymis Passionem Salvatoris nostri recolant, verū viam sua mortificare, & illum sequi reculant. Non ita faciat, sed ipsam Dominum passionem, ut verus Christianus meditetur, desiderans imitari sanctissima charitas, obediētiam, humilitatem, patientiam, & resignationis ejus exempla. Optet per omnia cōformari sacratissimæ humanitati Christi, ut sicut spiritus Domini Iesus tempore fuit sublevatus, ardens, liber, serenus, tranquillus, & laetus, j̄ sit & spiritus suus. Christus enim, etiam cū in cruce pendens gravissima tormenta sentiret pateteturq; fruebatur Divinitas secundum mentem & superiores animæ vires, non minus quam modò in cœlis fruicitur.

Rursum, ut anima Christi fuit tristis, compatiens, modesta, misericordia, ac humilis, compaupiq; illius sobrium, castum, purum, honestum, laboriosum, & patientis; ita si & spiritus suus, anima sua, atque corpus suum. Grandi desiderio id sibi concedi à Christo postuleret: neque enim aliquid magis ei necessarium est, cū iuxta prima vias perfectio in hac conformitatem perveniat. O quādū beatus est, qui ad istam conformitatem pervenit!

Tuum, à Iesu Oper. Tom. II.

hic enim teve à obtigit, quod beatus Paulus Ap̄ostolus oportet cunctis fidelibus, dicere: DEVS p̄ nos sanctificat nos per omnia, ut integrus spiritus vester, & anima & corpus sine querela in adventu Domini nostri IESV Christi fervet.

Undecimò, quando consolatione ac suavitate interna à DEO perfunditur, agnoscat et illa indignum esse, tamen non despiciat, sed post ius amplitudinatoq; animo ad DEI gloriam suscipiat, studens inter omnia servare se ab ea tan liberum, & in tantum, quasi nihil tale accepisset: sincerus nōque & sublimis amor DEI in hoc consistit, ut sive cū dulcedine, sive fine dolcedine velimus, cupiamus que vel gaudeamus DEUM esse quod est, ac tantam gloriam, tantum Dominum, tantam opulētiam obtinere quam am obtinet, desiderantes etiam ut omnes ei ritè serviant, eumq; diligent & glorificant, qui est omni amore, honore, & oblatione dignissimus. Recolatq; quod quamvis bona sit illa sua vita, eam tamen nobis à DEO largiti, non ut illa fruatur, sed ut ea utatur; ut tamquam instrumento aptissimo adjuti, faciliter via in nobis mortificemus, & culique vanitates deramus, ac firmiores stabilioreisque maneamus in obsequio & cultu DEI.

Duodecimò denum, Audiat à Daciano Ab. Servobate p̄fissimo in Speculo Monachorum dicimenti inter fideles & infideles DEI servos, & animo acento revolvat, an ipse inter fideles, seu potius inter infideles sit numeratus. Audi frater, nōque ille si dulcedine interna repletus, & supra te ipsum elevatus usque ad tertium cœlum evolaverit, ibique cum Angelis misericordia colloquium, rem tam grandem non facies. Sicut si gravamen & exitium cordū pro DEO tuo affectuose sustinueris, ipsique Salvatori conformatus fueris qui in extrema tristitia, studio, pavore, & angustia potius dixit Patri: Et ut voluntas tua. Qui alii fideles etiam transfixi mambis ac pedibus in cruce pendens, les, alii non habuit ubi caput suum reclinaret: qui denique omnes amarissime sue passionis dolores & concurvantur. Igitur in sancta longanimitate contine te ipsum, & expedita in silentio, donec placuerit Altissimo alter disponere. Et profectò in illa die non requiretur à te quantum dulcedinem interne hic perseris, sed quādū fidelis in DEI tui servitio & amore fueris.

Ex his qui servi DEI nominantur, multi infidelerit, pauci fideliter omnino serviant, infideles servi, quādū devotionem sensibilem & gratiam lacrymarum habent, alacriter DEO servunt, libenter orant, latenter quoque libenter operibus inserviant, & alta quādam cordis pacem habentes videntur; sed mox ubi subtraxerit DEVS devotionem illam, rideas illos perturbari, indignari, anxiarentes impatiētes, fieri, & quādū nec orationem, nec diuinis sanctis exercitiis velle intendere. Et quia internas consolations pro voto non sufficiunt, ad externas spiritus utq; contraria se se permicōe convertunt. Vnde liquet, eos non parē DEVM, sed DEI dona impure requirere, eisque ad suam oblationem abutit: nam si DEVM pure diligenter, & in donu ejus virtuosè non requirecerent, sp̄fis sublati pacati in DEO permanent, & ne tunc quidem ad illicit; consolations diverterent. Ergo infideles sunt, quia in adversitatibus fidē DEO non servant, ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt; semper prospera voluntaria non sustinent: si DEVS concedit leta, que semper volunt, DEO serviant; si negat, ab eo discedunt. Imo vero, nec in latissimis quidem DEO, se fidi serviant, ubique suam magis quam DEI voluntatem fieri cupiant.

In dulcedine & consolacione interna potius quam in moreficatione vitorum perfecta, sancti atem constituent, ignorantes quia per subtraktionem devotionis longe certius elnescit, an quis vera DEI M amet, quam per ipsius devotionis infusionem: sensibilis enim illa devo^{tio}, sepe naturalis verius quam spiritualis affectus est. Et qualis qualis sit, nisi quis ea prudenter usus fuerit, ad occultam quandoam superbiā, & ritosam complacentiam, vanamque securitatem, suum sc̄pē possessorē perducere constituit; quemadmodum videre est in ipsis servis infidelibus: nam dum dulcedine intus perfundatur, statim alios dijudicare & despiciere incipiunt, se sanctos jam DEI que secretos existimant, revelationes colescent miris modis expectant & exspectant, sed & miracula aliqua aut per se aut de se demonstrari desiderant, quibus ceteri cognoscere posseūt sanctitatem quam se habere putant, & non habent. Hoc pacto in suis cogitationibus evanescere solent, qui gratias sensibili magis quam gratias largitionib⁹ imitantur.

Servorū Ceterū fideles servi longe alteri se habent: nefideliūm, neque enim se, sed DEVUM querant, non suam consolationem, sed DEI benefacitum & honorem principio. spectant, proprietatem ubique sagunt: sive DEVIS ipsi⁹ infundere, sive non infundere voluerit in fluxum interna suavitatis, idem sunt, & in qualitate mentis permanentes, DEVUM diligere atque laudare non cessant. Non obnubilatio interior, non sensuum difficultas, non affectuum frigus, non cordis ariditas, non animi delectio, non spiritus dormitatio, non tentatio num angustie, non denique quarumlibet adversitatū miseria, neque prosperitatis successus, eos de loco suo denerē possunt. Quamvis enim vel ex contraria trifilia inordinata pressram, vel ex prosperitate delectationis sensualis imperio in inferioribus anima viribus, diquando forte sentiant, non tamen dejiciuntur; quia in superiori mente ratione quieti persistente student, & divina voluntati seu permissioni suam voluntatem conformant, dolentes quod vel modicum indecenti motus contradictionem in se sentiant.

Fundati ergo super firmam petram, stabiles in charitate DEI, perficiunt, quorum utique summum solatium est, divinum benefacitum. Semper devoti sunt: quia dum summo studio vitant atque abominantur quacumque DEO displiant, corduque puritatem vel tenetissime contaminare nolunt, dumque DEO se in omnibus rerum eventibus committunt, mente muniam, liberam, quiet, amque semper possident. Ita enim verisimia, DEO que gratissima devo^{tio} est. Illa altera sensibilis devo^{tio}, qua Incipientibus vel recente conversis familiarior est, non ita perdurat, neque tantum habet certitudinem. Est tamen & ipsa nobis multum utilis si et prudenter utamur. Servi fideles (sic enim eos adhuc appello, quos IESVS non servos, sed amicos nominat) servi inquam fideles exquirunt quidem etiam ipsi officiam illam sapientiamque gratae suavitatem, exquirunt letitiam salutari Domini, exquirunt vulnus eius amabilem & complexum sc̄rificium; sed spirituali verecundoque desiderio, non autem sensibili ariditate, neque puerili levitate, aut turbata impatientia id faciunt. Dona DEI expectant, non ut ipsis sensualiter delectentur, sed ut per exercitioris atque ab omni inordinatione puriores effici, calesci sponso magis placeant. Amant DEI dona, gratiasque sedulū pro eis agunt, & tamen ab ipsis se veluti otiosos & liberos conservant, dum in eis non quiescent. Per gratiam ultius ad gratiam datorem & sumnum bonum progredivintur, in quo solo quiescere

lacet. Felices omnino sunt: quas quando minus doce adberent, tanto magis dona percipiunt. Quantumlibet autem benedictionibus a DEO doceantur, non tam erigunt animum, non despiciunt alios sed se despiciunt, & omni gratias spirituali indigne respondunt.

CAPUT XXI.

Quaratione gerere se debeant Incipientes tempore derelictionum & tentationum.

INFEIDELES Dei servi, de quibus in fine precedentis capituli aliquia adnotavimus, quando divinae gratiae influxu destituuntur, frigoreq; inferno, duritia cordis, obvobilatione sensuum, distractio mentis, & alii similibus tentationibus & misericordiis affliguntur, statim pia exercita deferunt, ac impatiences adversus DEUM muturant, ac molestiam & afflictionem quam tentiū effugere querunt, ac ad sensuum oblectamenta, carnis militiam, corporis quietem, ac solitum in creaturis magno animatum suarum periculo leuantur. Alii pusillanimis in derelictione inventur, existimantes se teneros & delicatos, & ideo quidquid solatii & commodaties suo corpori quiverint exhibete, totum sibi necessarium suscipiantur.

Sunt deinde alii, qui interna dulcedine subtrahunt, tam fastidiosi sibi ipsi & graves existunt, ut etiam valde onerosi sint his cum quibus convertantur, nemo potest ipsis cum pacelo qui vel respondere, ambulare, stare, aut aliud quidquam facere; immo pro qualibet re, etiam parva, adeo conturbantur, quasi infernali quodam stimulo urgeantur. Adhuc non pauci inventur, qui tempore delocationis in magnam incident instabilitatem, impelluntur; crebro ad varia vita instituta allatam, & nunc unum vivendi modum, nunc aliud sequuntur: quia cum non querant DEUM proprius seipsum solum, sed potius in suis exercitiis latenter propriam commoditatem, gustum, & suavitatem insecutur; natura tunc occulit potius seipsum sub specie boni, hoc est, sensibilem & experientiam, alem devotionem, quam DEUM ipsum eisq; gloriam & crux querit. Petant hinc diversa consilia, & Confessores audeant, nunc sibi, nunc illum, sed sicut impetuosi & imporni sunt in qua rendis consilia, sic eis iam incuriosi in excusandis: quia apud eos quod consulunt, sua culpas volunt excusare, defendere, & landare, ac cum vacua consilia acceptint, nullum omnia sequuntur, quia videntur sibi in causa propria ceteris prudenter. Fideles vero servi, voluntari & ordinati divinae se toro committunt ac resignant, servos, tribulationem omnem & quantum tolerant, atque ad peragenda ea, quae fructuosa sunt & Dominu mō placent, seipso compelluntur.

Caret igitur primò, tempore delocationis folita exercitio non desere, tempus inutiliter non expendere, sed alicui externo operi pro temporis opportunitate convenienter insitum, orer tunc humilietur, & Domino libenter suis impens cum labore serviat, atque ad eum si non suavit, saltet ut potest, cum amaritudine aspiret; nā bona que durante hujusmodi calamitate facit, licet ipsi insipida sint, si tamen faciat quod in se est, DEO optimè sapiunt, & ei gratissima sunt. Errant enim quamplurimum, qui tunc tolunt sua opera atque

que ex senibili nociis rei DEODI usque ad solitatem gratiam sui amor Secu rum eri proper bilitat cida me dent te tem del invece ri, inibi anima ad ren tionem

Alii in fidelium servorum conditio nes

Te poter ac dered nimp tur, ut perit sit, m stice nim eit, le aue mni gon des

F plan ea & diff del pe de mi Li

Nallam opus boz nem ob illi ob i te est o mittere cum

Quid tempore auidient agendo,